Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

MINDE

OVER

JÖRGEN KIERULF,

JUSTITSRAAD, ORDENTLIG PROFESSOR

VED KIÖBENHAVNS UNIVERSITET

I HISTORIE OG STATISTIK.

RIGSARKIVETS BIBLIOTEK

VED

N. SCHOW,

JUSTITSRAAD OG PROFESSOR.

Vid. Sel. Skr. VI Deel. I Hæfte 1809. A

Selskabet har mistet et agtværdigt Medlem i Justitsraad og Professor *Jörgen Kierulf*. Den 29de September Aar 1810 afsondredes hans Aand fra det Jordiske: i sin Uforkrænkelighed nyder den nu Frugterne af den höie Cultur, den her ved stadig Anstrængelse havde erhvervet sig.

Det et aldeles ikke min Hensigt, at giennemgaae hans hele Liv: de fornemste did hörende Gierningssager tilligemed en Fortegnelse over hans Skrifter findes i *det 34de Nummer af Kiöbenhavnske lærde Efterretninger for Aar* 1810. Mit Öiemed er, korteligen at skildre hans Aand i Almindelighed, og i Særdeleshed hans Fortienester af Selskabets Danske Ordbog.

I Begyndelsen af Aar 1804 blev han Medlem af Revisions-Commissionen. Ved denne Leilighed have vi næsten sex Aar arbeidet sammen. Under Arbeidet kunde jeg ikke andet end fatte stor Höiagtelse for hans skarpsindige Aand og dybe Indsigter.

Ved her at skildre ham og hans Virksomhed til den Danske Ordbogs Fremme yder jeg, hvad jeg skylder hans Minde for hans höist lærerige og behagelige Omgang.

Kierulf er desværre död for tidlig; han er födt Aar 1757; altsaa i det 53de Aar. Hans Studiers Bane var lang, Maalet vidt udstillet; ad Banen gik han sindigen, stille og roligen med lige og sikkre Skridt: omsider naaede han Maalet; men urolige og kummerfulde Tider bidroge maaskee ikke lidet til hans Legems hastige Nedbrydelse.

Han har tidligen dannet sig ved Humaniora: hermed forbandt han Studium af Nordiske Oldsager, Nordisk Litteratur og Historie; især lagde han sig efter Modersmaalet og dets Litteratur. Disse Studier ledede ham siden dybere ind i Historiens forskiellige Fag.

Hans Kaar nödte ham at tage mod Huuslærerpladser. Denne Vei, uagtet den for nogen Tid synes at före Videnskabsdyrkeren fra Maalet, er ofte for en ung Mand med Aand et vigtigt Uddannelsesmiddel: man rives fra Eensidighed; man har Leilighed med Lærdom at forene mange nyttige Erfaringer; man mærker, at just den Tid, med hvis Tilbringelse man har været mindst tilfreds, lagdes Grund til Aandens fuldkommere Udvikling. Saaledes er der uden Tvivl gaaet vor *Kierulf*. Han har desuden ved Reiser i Danmark, Norge, Sverrig og Tydskland havt Leilighed at udvide sine Ideer.

Med grundige philologiske, historiske og antiqvariske Studier forenede han udbredt Belæsenhed i skiönne Videnskabers saavel udenrigs som indenrigs Litteratur; stedse forbandt han det Behagelige med det Nyttige: derfor findes i hans skriftlige Foredrag ei allene Bestemthed og Klarhed, men og Nethed, Rigtighed og Ynde.

Hans Aands Ævner stode i et indbyrdes passende Forhold. Hans Hukommelse var omfattende, hans Indbildningskraft levende og riig paa tydelige Forestillinger, hans Dömmekraft ved lang Övelse hurtig og fast: alle disse Ævner styredes af en ved idelig Tænksomhed prövet Fornuft. I Følge denne Aandens Samstemning havde han for hvad i enhver Ting kunde være sandt og passende den fineste Følelse.

Efter nöie Iagttagelser over Mennesker af höi Cultur, kan med Sikkerhed fastsættes, at Fornuft, Dyd og Sædelighed ere eensgieldende Ord. Aandens intellectuelle og moralske Yttringer udspringe fra en fælles Kraft: denne omfatter, understötter og styrer alle Aandens övrige Kraftsyttringer. Efter denne den menneskelige Aands Overævnes vidtomfattende Virken, er erhvert Menneske, hos hvilker Fornuft staaer i et saa heldigt Forhold til Aandens övrige Ævner, ædelt og godt. *Kierulf* var derfor ei allene en fornuftig, lærd og oplyst, men og i Ordets vidtudstrakte Betydning en god Mand: redelig i al sin Vandel, from, godgiörende, trofast i Venskab, kiærlig og öm som Mand og Fader, og i Omgang med alle Mennesker föielig og tienstagtig.

Kierulf havde med alt dette en Mangel, som her ingenlunde bör forties: sit hele Liv igiennem hyldede han Sandhed; hans Minde bör og bære Sandruheds Præg. Han havde det tilfalles med Mennesker af ualmindelige Aandsævner og vidtomfattende Ideer, at han i litterære og videnskabelige Undersögelser giorde altfor store Fordringer til sig selv, og ved dem lod sig afskrække, med Kraft at begynde og med Vedholdenhed at udföre svære og langvarige Arbeider. Havde *Kierulf* ikke havt denne Hindring i besværlige Foretagender; vilde han, især i Historiens Fag, have udrettet store Ting.

Des erkiendtligere paaskiönner Revisions-Commissionen hans virksomme Deeltagelse i dens saare vanskelige Arbeider. Just den Tid, man her i Selskabet alvorligen tænkde paa den begyndte Ordbogs Fortsættelse, overraskedes han i et af vore Möder ved pludselig Anmodning, at indtræde i Revisions-Commissionen. Frygtsom indvilgede han i Selskabets Begiering, fordi han fuldeligen indsaae Arbeidets Vanskelighed. Følgerne have vist, at Selskabets Valg var overmaade heldigt. *Kierulf* gik fuldkommen forberedt til dette Arbeid; han besad alle dertil hörende Anlæg og Forkundskaber, og det i en höi Grad; under Grandskninger i Fædrelandssproget havde han flittigen brugt Ordbogens udkomne Bogstaver; han kiendte tilfulde Ordbogens Plan og Indretning; han havde og overtænkt, hvad i Ordbogens Fortsættelse kunde være at önske og forbedre. Følelse af dette Nationalanliggendes Vigtighed giorde, at Verkets stadige Fremgang var ham höist magtpaaliggende; Anvendelse af hans mangeartede Indsigter giorde

ham Arbeidet behageligt; ligesom dette og ved hans hurtige og sikkre Dömmekraft blev ham yderst let. Revisions-Commissionens Protocol beviser for Nutid og Eftertid, med hvilken Iver og Stadighed han har arbeidet, og hvor meget han ved dette Arbeid har udrettet. Under Kiöbenhavns Bombardering Aar 1807 laae Bogstav Æ af Ordbogen hos ham: midt under Bombernes Nedstyrtning og Luernes Trusler mod det Kiæreste, han eiede, af Böger og egne Haandskrifter, greb han först til Haandskriftet af bemældte Bogstav, og reddede det. Hans sidste Aars Svagheder afholdte ham sielden fra Commissionens ugentlige Forsamlinger. I Sidstningen af forrige Vinter, da han formedelst Svagelighed maatte blive inde, holdt Commissionen, efter hans eget Önske, sine Möder i hans Bolig, for at dens Arbeider ei ved ham skulde afbrydes. Heldige Omstændigheder giöre, at disse Arbeider, ihvorvel Savnet stedse vorder föleligt, ved dette Dödsfald ikke standses.

Kieralf har og i sine övrige Forbindelser gavnet meget. Han var en grundig Lærer, og en tro Ven af Ynglinge, der modigen stræbde mod Maalet. I ethvert Embedsforhold var han nöiagtig: han saae det Rigtige, attraaede det inderligen; men leder af Beskedenhed og Frygt at giöre sig Fiender, ivrede han sielden. Det var Mangel paa Kraftfuldhed, Naturen gandske havde negtet hans Væsen, hvis han undertiden var altfor eftergivende i at hævde sin Mening. Imidlertid har hans sindige, stille, blide og behagelige Adfærd skaffet ham mange Velyndere og Venner.

Hellas's, Latium's og det gamle Nordens Genier i Forening med Historiens Muse og Gratierne omgive sörgende *Kierulfs* Gravhöi; Nutid hylder hans Talent, Dyd og Fortieneste; skiönsomme Mænd og Ynglinge erkiende, hvad de skylde deres hedenfarne Lærer: paa denne Grundvold af Savn, Agtelse og Erkiendtlighed staaer hans Minde i kommende Tider urokkeligt.